

Työeläkelaitoksille

TAKAUTUVAN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN MAKSAMINEN TYÖNANTAJALLE

Käytännössä on ilmennyt epätietoisuutta siitä, miltä ajalta takautuvasti myönnetty työkyvyttömyyseläke maksetaan työnantajalle tilanteissa, joissa eläke ja sairausajan palkka kohdistuvat samaan aikaan.

Epäselvyyttä on aiheutunut siitä, että ETK:n yleiskirjeen A 23/91 takautuvan työkyvyttömyyseläkkeen maksamista työnantajalle koskevan ohjeen (osio 12 kohta 12.5) sanamuoto poikkeaa TEL:n 19 c §:n 1 momentin sanamuodosta. Laissa käytetään ilmaisua sairausajan palkka ja ETK:n yleiskirjeessä ilmaisua palkka. ETK:n yleiskirjeen asianomaisessa kohdassa viitataan TEL:n 19 c §:ään, joten asiasisältö on kummassakin sama ja kummassakin tarkoitetaan nimenomaan sairausajan palkkaa. Yleiskirjeen ohjeella ei ole tarkoitettu laajentaa lain sanamuodon mukaista tulkintaa.

Pääsääntö

Lähtökohta on, että etuus maksetaan etuuden saajalle, jollei laissa nimenomaan säädetä toisin.

TEL:n 19 c §

TEL:n 19 c §:n 1 momentin (30.12.1999/1331) mukaan jos eläkelaitos on myöntänyt työntekijälle *takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen* tai kuntoutusrahan ja *työnantaja on maksanut hänelle samalta ajalta sairausajan palkkaa*, eläke tai kuntoutusraha maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle, kuitenkin enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä.

Kyseessä on poikkeussäännös, jota sovelletaan sanamuotonsa mukaisesti ja tulkitaan suppeasti.

Eläkkeen maksaminen työnantajalle edellyttää siis, että työnantaja on maksanut työntekijälle sairausajan palkkaa ja että työkyvyttömyyseläke myönnetään takautuvasti sairausajan palkan maksuajalle.

Sairausajan palkka on työoikeudellinen käsite. Työsopimuslain 28 §:n 1 momentin nojalla työntekijällä, joka on sairauden tai tapaturman vuoksi estynyt tekemästä työtään, on tietyin edellytyksin oikeus saada palkkansa sanotun esteen ajalta. Työnantaja siis maksaa työntekijälle laissa säädetyin edellytyksin palkkaa, vaikka ei saa hyväkseen työntekijän työsuoritusta.

19.4.2000

Käytännössä esiintyy tilanteita, joissa työntekijä on ollut määräaikaisella kuntoutustuella ja sen jälkeen jonkin aikaa työssä ennen jäämistään sairauslomalle, ja hänelle myönnetään takautuvasti eläke kuntoutustuen päättymisestä lukien. Välittömästi ennen sairauslomaa ajoittuvaa työkentelyaikaa pidetään siten ns. työkokeiluna.

Tällaisissakin tilanteissa työnantajalle voidaan maksaa takautuva työkyvyttömyyseläke vain siltä ajalta, jona työntekijä on ollut työstä poissa sairauslomalla ja työnantaja on maksanut hänelle tältä ajalta sairausajan palkkaa. Takautuvaa eläkettä ei voida maksaa työnantajalle muulta työkokeiluajalta, joten tältä ajalta työntekijä saa sekä palkkansa että takautuvan eläkkeen. Työkokeiluajalta työnantaja on myös saanut työntekijän työpanoksen hyväkseen eikä tätä ole tarkoitettu korvattavaksi eläkkeellä.

Eläkkeen maksaminen työnantajalle edellyttää myös, että työnantaja on hakenut eläkkeen maksamista itselleen ja että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

Takautuva eläke voidaan maksaa työnantajalle enintään tämän maksaman palkan määräisenä. Eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on TEL:n 4 d §:n 4 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle, eikä myöskään silloin, kun työnantaja on saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta muun lain nojalla.

Eläketurvakeskuksen hallitus on hyväksynyt tehtäväksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle lainmuutosesityksen, jonka mukaan kuntoutusraha ja kuntoutuskorotus sekä siihen liittyvä eläke voitaisiin maksaa työnantajalle, jos työnantaja maksaa kuntoutujalle samalta ajalta palkkaa.